

helyszín: KÖMITY KÖZSÉG

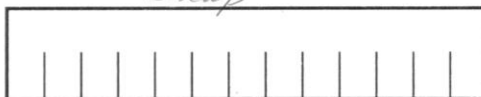
évszám: 2006.

TART:

REPRAJZI ADATOK A DOLY-ÉRTÉKELÉS
ÉS A TÖRZSÉGI VÁLLALAT KAPCSOLATA
A RIPLI-KÖZSÉGI MÚZEUMBAN
2006. AUGUSZTUS 15 - OKTÓBER 15.

3 lap

LOGIC

FOLYÓIRATI MŰKÖDÉS: KAPCSOLAT

SZAKMŰKÖDÉS: XV, 3

Népművészet mesterei a Dél-Dunántúlon

Időszaki kiállítás Kaposváron a Rippl-Rónai Múzeumban

2006. augusztus 15.- október 15.

A Rippl-Rónai Múzeum állandó néprajzi kiállításának gondolatköréhez 1992-ben szervesen kapcsolódott az az elképzelés, hogy a 150 m²-es területen bemutatott „Fejezetek Somogy megye néprajzából” című kiállítást egy időszaki tárlat fogadására alkalmas terem zárja. E térben azoknak az alkotóknak kívántunk bemutatkozási lehetőséget adni, akik a népi díszítőművészet folytatásában, megújításában a 20. század második felében jelentős eredményeket értek el, népi iparművész, népművészet mestere cím birtokosai lettek. Így az állandó néprajzi kiállítás átadásával egy időben újtára indítottuk a „Népi iparművészek Somogyban” című kiállítási programot is, melynek keretében először Garbera István faragó, és Kapitány Julianna fazekas, népi iparművészek közös tárlatát rendeztük meg. E program folytatásaként 1999-ben a somogyi faragók (Ács Józsefné, Czinke Imre, Fehér Lajos (népművészet mestere), Gosztonyi Zoltán, Jancsikity János (népművészet mestere), Szőke István, Varga László (népművészet mestere) munkáiból mutattunk be válogatást. Ehhez ismertetőt is kiadtunk, röviden ismertetve és néhány felvétellel szemléltetve az alkotóknak a díszítőművészet területén elért eredményeit.

A 75 éves Tamás László fazekas, népművészet mestere gyűjteményes kiállítását 1998-ban nyitottuk meg, amihez katalógust állítottunk össze. Csapó Angéla szövő, népi iparművész első számú tanítómesterével, az édesanyjával Csapó Sándornéval 2003-ban mutatkozott be a múzeum néprajzi kamaratermében.

A kiállításokkal párhuzamosan nagy gondot fordítottunk arra is, hogy a minősített alkotók munkái közül néhány a múzeum törzsgyűjteménybe is bekerüljön. Ehhez részben az NKA Múzeumi Szakmai Kollégiumától 2004-2005-ben elnyert 600.000 Ft támogatás, részben a Rippl-Rónai Múzeum költségvetéséből biztosított önrész nyújtott lehetőséget.

Ennek a több mint 10 éve folyó programnak a zárásaként, és egy újnak a nyitásaként 2006-ban a Dél-Dunántúlon élt és élő, népművészet mestere címmel kitüntetett alkotók közös kiállítását szeretnénk megrendezni a saját, a Janus Pannonius Múzeum, a Wosinsky Mór Megyei Múzeum, a Hagyományok Háza Népi Iparművészeti Osztálya, illetve a még élő alkotók magántulajdonában lévő anyagból válogatva. E kiállítás lenne a kezdete azoknak a 2007-től tervezett bemutatóknak, melyek a szomszédos megyékben élt / élő népi iparművészek bemutatását vállalná fel.

A 2006-os regionális kiállítás és a hozzá tervezett ismertető célja, hogy bemutassa a népművészet hagyományait követő és azt a legmagasabb szinten átörökítők szűk csoportját. Ezek között az alkotók között voltak még pásztorok (pl. a két Kapoli, Tóth Mihály), a mesterséget családi tradícióból folytatók (pl. Steig István, Tamás László), de olyanok is, akik neveltetésük során, vagy a hivatásuk gyakorlása közben kerültek közel a népművészethez és kezdtek el faragni (pl. Gosztonyi Zoltán), hímzés mintát tervezni (pl. Tautner Ilona). Az alkotók egy része a HISZÖV bedolgozója volt, vagy kisiparosként (pl. Sárdi János kékfestő) tevékenykedett, a fiatalabb generációhoz tartozók pedig szellemi szabadfoglalkozásuként próbálnak megélni.

A magyar kultúrának ez a méltán elismert alkotó gárdája ez idáig viszonylag kevés publicitást nyert, ismereteink szerint közös bemutatásukra még nem került sor.

A 2006. augusztus 15. – október 15. között megrendezésre kerülő kiállítás ezt a hiányt pótolná.

A három megyében 1953-2005 közötti időszakban összesen 53 alkotó kapta meg a népművészet mestere címet: 17 baranyai, 14 somogyi és 22 tolnai.

Közülük többen már nem élnek, de vannak olyan idős korúak is, akik abbahagyták a munkát, már nem szőnek, nem faragnak, de a korong mögé sem ülnek be.

Terveink szerint minden alkotótól 4-5 db munkát választanánk ki a kiállításra, így 210-260 db tárgy bemutatására nyílna lehetőség. A mellékelt jegyzék és az összesítő táblázat jól érzékelteti az alkotók műfaj szerinti megoszlását:

faragó	Szövő	Fazekas	hímző	Babakészítő	maszkkészítő	Kékfestő
16	19	10	4	2	1	1

A különböző méretű és alapanyagú alkotások szükségessé teszik a zárt és a nyitott rendszerű hordozók alkalmazását. Az apróbb faragások, hímzések, kerámiák még múzeumi keretek között is zárt rendszerű bemutatást igényelnek. A fazekas termékek és a szövőknagy méretű textiljei nyitott felületen, megfelelő hordozók segítségével tárhatók a nyilvánosság elé.

A Rippl-Rónai Múzeumban a tervezett kiállítás fogadására 3 terem, összesen 85 m² alapterülettel áll rendelkezésre. A kiállítás megvalósításához a múzeum számokkal kifejezhető önerővel nem rendelkezik, ugyanakkor a szakmai gárdája készen áll egy nyertes kiállítási pályázat megvalósítására.

Az ilyen országos viszonylatban is kiemelkedő jelentőségű tárlatnak a NKA Múzeumi Szakmai Kollégiumától elnyerhető támogatása-mint azt rövid szakmai összefoglalóban, tématermben is vázoltuk- hosszú távon meghatározhatja, befolyásolhatja a múzeum népművészeti értékeket bemutató kiállításprogramját.

Szeretnénk, ha Kaposvárt a kiállítások bekapcsolják a Balaton idegenforgalmába. Szakmai szempontból kiemelt jelentősége van, hogy a térségben élők és az ide látogatók a múzeum kiállítótermeiben a magyar, illetve a megyék népművészeti értékeit állandó néprajzi kiállítások keretében és a népművészet elemeit hiteles formában tovább éltető munkáiból rendezett időszakos tárlatokon keresztül ismerjék meg.

Kaposvár, 2005. november 2.

Kapitány Orsolya
néprajzkutató-főmúzeológus